

Moderne tijd

18 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Bij 1:

- Het verharden van wegen droeg bij aan de Industriële Revolutie, want door het verbeteren van de wegen werd het vervoer van goederen eenvoudiger / door het verbeteren van de weg naar de havenstad Liverpool kon Manchester grondstoffen en eindproducten beter aan- en afvoeren / werd een grotere markt toegankelijk gemaakt

1

Bij 2:

- De bevolkingsgroei droeg bij aan de Industriële Revolutie, want door de groeiende bevolking waren er arbeidskrachten beschikbaar voor de fabrieken / ontstond meer vraag naar textiel

1

Bij 3:

- Het openen van een op stoomkracht functionerende fabriek droeg bij aan de Industriële Revolutie, omdat de productie door de stoommachines werd vergroot, waardoor ook anderen overgingen op stoommachines in fabrieken

1

19 maximumscore 2

Uit het antwoord moet blijken dat door de opkomst van de emancipatiebewegingen meer groepen in de samenleving (arbeiders/vrouwen/katholieken) politieke inspraak eisten, waarvoor het kiesrecht werd uitgebreid.

20 maximumscore 4

Kern van een juist antwoord is:

- Het verband tussen industrialisatie en modern imperialisme is, dat uit de kolonie grondstoffen gehaald konden worden / de kolonie kon dienen als (beschermde) afzetmarkt voor de industrie van het moederland
- Het verband tussen nationalisme en modern imperialisme is, dat veel Europese landen door hun koloniën wilden laten zien hoe sterk/groot ze waren / koloniën in bezit namen voor hun prestige

2

2

21 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

De prent is waarschijnlijk uitgegeven door de socialisten. Er wordt op de prent een sterfgeval als gevolg van de slechte arbeidsomstandigheden in de fabriek (vervloekte fabriek) getoond. Deze slechte arbeidsomstandigheden proberen de socialisten te verbeteren / aan de orde te stellen.

Vraag	Antwoord	Scores
22	maximumscore 2 Voorbeeld van een juist antwoord is: Kenmerkend voor de nieuwe manier van oorlog voeren in de twintigste eeuw is	
	<ul style="list-style-type: none"> de grote schaal waarop de vernietiging plaatsvindt door het gebruik van vliegtuigbommen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> de grote betrokkenheid van de burgerbevolking bij de oorlog door het bewust gooien van bommen op (dichtbevolkte) steden 	1
23	maximumscore 4 Een juist antwoord bevat twee juiste kenmerken van het nationaalsocialisme met een passend voorbeeld uit de bron, bijvoorbeeld:	
	<ul style="list-style-type: none"> Het antisemitisme 	1
	<ul style="list-style-type: none"> dat in de bron naar voren komt in de agressie tegen de joden in de Kristalnacht (waarin Joodse bezittingen synagogen/winkels vernield worden) 	1
	<ul style="list-style-type: none"> De totalitaire staat / Het gebrek aan vrijheid van meningsuiting 	1
	<ul style="list-style-type: none"> die / dat in de bron naar voren komt doordat de zwager van Emmy Bonhoeffer niet zijn mening mag geven / zich moet melden bij de geheime politie 	1
	<i>Opmerking</i> <i>Alleen bij een antwoord waarin een juist kenmerk van het nationaalsocialisme wordt gekoppeld aan een daarbij passend voorbeeld uit het verhaal van Emmy Bonhoeffer, worden 2 scorepunten toegekend.</i>	
24	maximumscore 4 Voorbeeld van een juist antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> De heer Weber moet van de autoriteiten zijn postpapier aanpassen omdat hij op zijn telegramadres "Oranjeklant" heeft gezet / rood-wit-blauwe kleuren gebruikt, wat verwijst naar de koninklijke familie (die vanuit Londen doorvecht tegen de bezetter) wat verwijst naar Nederland als vrij land/de Nederlandse vlag / omdat hij zwarte randen gebruikt wat verwijst naar een rouwkaart 	2
	<ul style="list-style-type: none"> De heer Weber wordt toch gearresteerd omdat hij verzet pleegt tegen de door de overheid opgelegde veranderingen door de (ludieke) manier waarop hij zijn telegramadres verandert 	2
25	maximumscore 2 Uit het antwoord moet blijken dat tijdens de Koude Oorlog de leerlingen in de communistische Sovjet-Unie geleerd wordt zich af te zetten tegen de macht van de bourgeoisie in de Verenigde Staten / de geschiedenis van de Verenigde Staten wordt gebruikt om de klassenstrijd te illustreren.	

Vraag	Antwoord	Scores
26	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> De Nederlandse regering had met de foto kunnen aantonen dat de Nederlandse militairen in Indonesië vriendelijk/behulpzaam zijn. De dekolonisatie is niet in het belang van de bevolking De doelgroep zou de Indonesische bevolking / het thuisfront in Nederland kunnen zijn, die ervan overtuigd moet worden dat de Nederlanders hen komen helpen / dat er goed werk wordt verricht in Indonesië 	<p>1</p> <p>1</p>
27	<p>maximumscore 4</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> Een verband tussen de ontwikkeling van de multiculturele samenleving en het proces van dekolonisatie is dat na de onafhankelijkheid van de koloniën veel mensen naar het moederland kwamen en daarbij hun gewoonten meenamen, zoals bijvoorbeeld de Surinamers in Nederland / de Algerijnen in Frankrijk Een verband tussen de ontwikkeling van de multiculturele samenleving en de toenemende welvaart is dat door de toenemende welvaart in Europa veel behoefte ontstond aan arbeidskrachten uit bijvoorbeeld Marokko, die als gastarbeiders naar Nederland kwamen en later (herenigd met hun gezin) een permanente plaats in de Nederlandse samenleving innamen 	<p>2</p> <p>2</p>
28	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeeld van een juist antwoord is:</p> <p>De advertentie past bij 'de toenemende westerse welvaart die aanleiding gaf tot ingrijpende sociaal-culturele veranderingen' (of een omschrijving daarvan). De advertentie laat zien dat in de jaren 1960 een jongerencultuur ontstaat waarbij tassen/producten speciaal voor tieners worden gemaakt / dat in de jaren 1960 jongeren geld genoeg krijgen voor hun eigen tijdschriften/kleding/tassen.</p>	